

Výkopové práce

Hlavní rizika u výkopových prací:

- Sesuv zeminy, zavalení osob
- Pád osoby, stroje nebo zařízení do hloubky
- Narušení inženýrských sítí

Tato část plánu BOZP stanovuje základní podmínky pro výkopové práce, dle nařízení vlády č. 591/2006 Sb. a dalších prováděcích předpisů, na všech pracovištích stavby.

Před zahájením prací:

- Před zahájením prací zajistí hlavní zhotovitel nebo zadavatel, geodetickou firmou zaměření výškových bodů a vytyčení inženýrských sítí. Pro jednotlivé energetické sítě je stanoveno ochranné pásmo.
- Při výkopových pracích na komunikaci bude stanovena objízdná trasa, kterou určí zadavatel a zhotovitel. Tato objízdná trasa bude řádně značena.
- Před započítím prací bude zvolena vhodná technologie, stroje a nástroje, které budou použity. Pracovníci budou prokazatelně seznámeni s návody na použití jednotlivých strojů, zařízení a s technologickými postupy zápisem do stavebního deníku.

Výkopové práce:

- Budou prováděny stroji a zařízením určeným pro tuto práci
- Strojníci a pracovníci budou mít pro provoz a manipulaci se stroji a zařízením požadované oprávnění, seznámení s návodem výrobce a dalšími dokumenty.
- Kolem stroje je určeno ochranné pásmo, které musí být zajištěno vymezením ohroženého prostoru nebo dozorem pověřené osoby.
- Vstup do výkopu je zakázán do doby než bude výkop zajištěn (pažením, svahováním)
- Před zahájením prací ve výkopech provede odpovědná osoba kontrolu výkopu (provede kontrolu pažení a stěn výkopu) a pak povolí pracovníkům vstup do výkopu. O této kontrole provede zápis do stavebního deníku.
- Pro výstup, vstup do výkopu se musí použít bezpečný způsob (žebřík, přístupová komunikace atd.)
- Hrany výkopu se mohou zatěžovat ve vzdálenosti větší než 0,5 m.

Zajištění stěn výkopů:

a) Svahování výkopů

Sklony svahů výkopů určuje zhotovitel se zřetelem zejména na geologické a provozní podmínky tak, aby během provádění prací nebyly fyzické osoby ve výkopu a jeho blízkosti ohroženy sesuvem zeminy.

Fyzická osoba určená zhotovitelem k řízení provádění výkopových prací

- při změně geologických a hydrogeologických podmínek oproti projektové dokumentaci upřesní určený sklon stěn svahovaných výkopů,
- vzniknou-li pochybnosti o stabilitě svahu, určí a zajistí provedení opatření k zamezení sesuvu svahu a k zajištění bezpečnosti fyzických osob.

Podkopávání svahů je nepřípustné.

Při nepříznivých klimatických podmínkách, kdy může být ohrožena stabilita svahu, se nikdo nesmí zdržovat na svahu ani pod svahem.

Při práci na svazích se sklonem strmějším než 1 : 1 a ve výšce větší než 3 m je nutno provést opatření proti sklouznutí fyzických osob nebo sesunutí materiálu.

Pracovat současně na více stupních ve svahu nad sebou lze tehdy, jestliže jsou realizací opatření stanovených v technologickém postupu vytvořeny podmínky pro zajištění bezpečnosti

fyzických osob zdržujících se na nižších stupních.

b) Pažení stěn výkopů

Pažení stěn výkopu musí být navrženo a provedeno tak, aby spolehlivě zachytilo tlak zeminy a zajišťovalo tak bezpečnost fyzických osob ve výkopu, musí zabránit poklesu okolního terénu a sesouvání stěn výkopu, popřípadě vyloučit nebezpečí ohrožení stability staveb v sousedství výkopu.

Svislé boční stěny ručně kopaných výkopů musí být zajištěny pažením v hloubce výkopu větší než 1,3 m v zastavěném území a 1,5 m v nezastavěném území.

V zeminách podmaččených, nesoudržných nebo jinak náchylných s sesutí musí být stěny zajištěny dle technologického postupu i v menších hloubkách než je stanoveno v předcházející větě.

Nejmenší světlá šířka výkopů se svislými stěnami, do kterých vstupují fyzické osoby, činí 0,8 m. Rozměry výkopů musí být voleny tak, aby umožňovaly bezpečné provedení všech návazných montážních prací spojených zejména s uložením potrubí, osazením tvarovek a armatur, napojením přípojek, provedením spojů nebo svařováním.

Při ručním odstraňování pažení stěn výkopu se musí postupovat zespodu za současného zasypávání odpaženého výkopu tak, aby byla zajištěna bezpečnost práce.

Zajištění výkopů a otvorů:

výkopy v zastavěném území, na veřejných prostranstvích a v uzavřených objektech, kde probíhají současně i jiné činnosti, musí být zakryty, nebo u okraje, kde hrozí nebezpečí pádu fyzických osob do výkopu, zajištěny zábradlím podle Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., přičemž prostor mezi horní tyčí a zarážkou u podlahy je nutno zajistit proti propadnutí osob způsobem odpovídajícím místním a provozním podmínkám bez ohledu na hloubku výkopu. Ve vzdálenosti větší než 1,5 m od hrany výkopu lze zajištění provést vhodnou zábranou zamezující přístupu osob do prostoru ohroženého pádem do hloubky. Za vhodnou zábranu se považuje zábradlí, u něhož nemusí být dodrženy požadavky na pevnost ani na zajištění prostoru pod horní tyčí proti propadnutí, přenosné dílcové zábradlí, bezpečnostní značení označující riziko pádu osob upevněné ve výšce horní tyče zábradlí, překážka nejméně 0,6 m vysoká nebo zemina z výkopu, uložená v sypaném stavu do výšce nejméně 0,9 m. Zábradlí a zábrany smí být přerušeny pouze v místech přechodů nebo přejezdů. Pokud výkop tvoří překážku na veřejně přístupné komunikaci pro pěší, musí být zajištěn vždy zábradlím podle věty první, přičemž zarážka u podlahy slouží zároveň jako zarážka pro slepeckou hůl.

Na veřejných prostranstvích a veřejně přístupných komunikacích musí být přes výkopy zřízeny přechody nebo přejezdy, kapacitně odpovídající danému provozu, dostatečně únosné a bezpečné. Přechody o šířce nejméně 1,5 m musí být opatřeny zábradlím, včetně zarážky pro slepeckou hůl na obou stranách.

Přechod o šířce nejméně 0,75 m musí být zřízen přes výkop hlubší než 0,5 m; nepřesahuje-li hloubka výkopu 1,5 m, musí být přechod opatřen zábradlím alespoň po jedné straně, v ostatních případech po obou stranách.

Všichni zhotovitelé budou dodržovat požadavky dle Nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a všechny další právní a ostatní předpisy s tím související.

Výkopové práce, kde není jasně stanoven bezpečný způsob provádění, bude vždy projednán s koordinátorem BOZP.